

Производство на плодове в България – реколта 2023

Площите с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения в земеделските стопанства през 2023 година заемат 59.9 хил. хектара. Реколтирани са 40.8 хил. хектара. Произведената продукция от плодове е 179.6 хил. тона.

През 2023 година площите с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения са 59 904 ха - с 5% по-малко от предходната година. Наблюдава се намаление и на реколтираните площи с 10% спрямо реколта 2022. Поради климатични и други причини около 18% от плододаващите площи с овощни видове не са реколтирани. Най-голям дял от реколтираните площи заемат черешите – 24%, следват сливите и джанките – 23%. Напоаявани са 25% от общо площите* с овощни видове.

Площите с млади, невстъпипилите в плододаване, овощни насаждения са 7.5 хил. ха. Най-голям относителен дял от младите насаждения заемат орехите – 25%, следвани от сливите и джанките – 18%.

От новосъздадените насаждения през стопанската 2022/2023 година 61% са костилковидове, 20% са черупковидове, а семковите и ягодоплодните видове заемат 19%. От костилковите видове най-голям е дялът на сливите и джанките с 39%, следвани от кайсиите (вкл. зарзалите) и черешите с по 23%. От черупковите видове най-голям е дялът на орехите с 83% и на лешниците с 12%.

През 2023 г. са прибрани 179 613 тона плодове, което е с 19% по-малко в сравнение с 2022 г. Водещо място в производството на плодове заемат Югоизточният район и Южният централен район с по 25%.

Таблица 1. Площи, производство и средни добиви на овощни, черупкови и ягодоплодни видове – реколта 2023

Овощни видове	Общо площи* (хектари)	Млади невстъпипили в плододаване (хектари)	Реколтирани площи (хектари)	Производство (тонове)	Средни добиви (кг/хектар)
Ябълки	4 314	284	3 562	34 933	9 807
Круши	713	93	468	2 511	5 365
Праскови и нектарини	3 305	360	1 483	10 799	7 282
Кайсии и зарзали	3 503	311	2 199	10 855	4 936
Сливи и джанки	12 316	1 354	9 256	57 737	6 238
Череша	11 709	723	9 648	46 222	4 791
Вишни	1 453	225	934	3 274	3 505
Орехи	13 258	2 596	7 509	3 450	459
Бадеми	2 631	445	1 077	622	578
Лешници	2 700	546	1 727	799	463
Малини	1 742	75	1 572	5 656	3 598
Култивирани шипки	1 236	191	851	1 273	1 496
Други овощни видове	1 024	292	530	1 482	-
ОБЩО	59 904	7 495	40 816	179 613	-

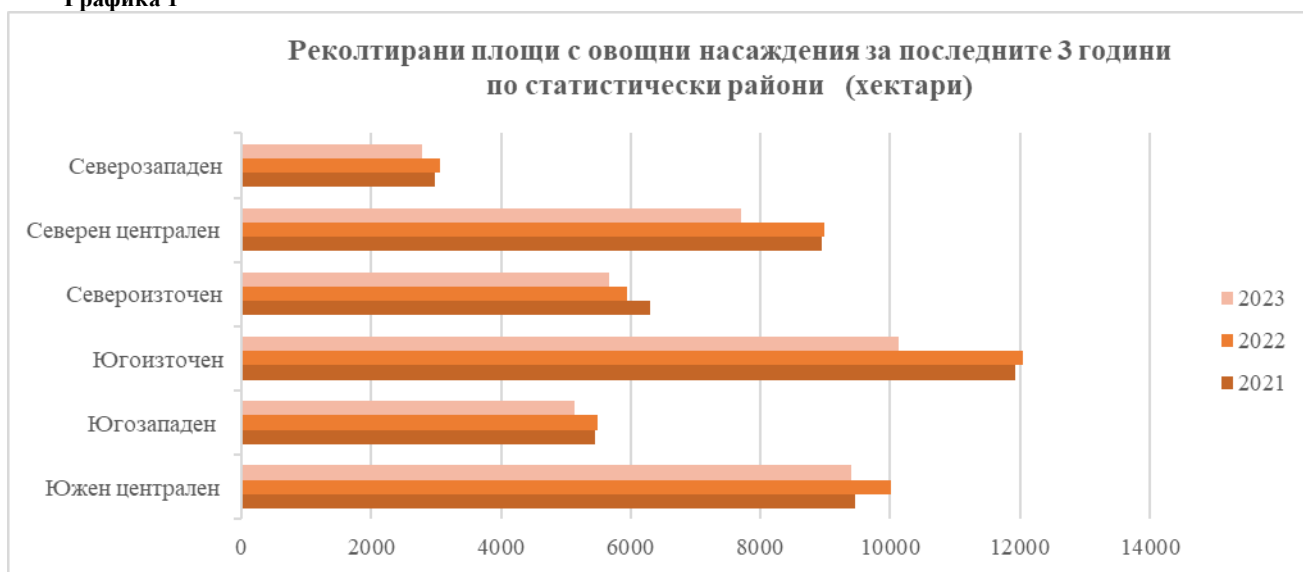
* Общо площи – плододаващи, млади, невстъпипили в плододаване, и изоставени площи с възможност за възстановяване
Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, Производство на плодове – реколта 2023

Таблица 2. Реколтирани площи – реколта 2023, по статистически зони и статистически райони (хектари)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череша	Вишни	Орехи	Малини	Култивирани шипки	Други овощни видове	ОБЩО
България	3 562	468	1 483	2 199	9 256	9 648	934	7 509	1 572	851	3 334	40 816
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1 489	224	986	2 077	6 147	5 204	473	5 751	1 127	501	2 297	26 276
Северозападен	353	22	29	25	1 457	118	83	368	99	50	182	2 786
Северен централен	281	59	220	1 854	1 880	702	179	1 738	279	24	477	7 693
Североизточен	346	76	114	73	1 252	516	104	1 857	557	104	672	5 671
Югоизточен	509	67	623	125	1 558	3 868	107	1 788	192	323	966	10 126
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	2 073	244	497	122	3 109	4 444	461	1 758	445	350	1 037	14 540
Югозападен	703	114	241	22	874	2 242	94	216	205	144	277	5 132
Южен централен	1 370	130	256	100	2 235	2 202	367	1 542	240	206	760	9 408

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

Графика 1

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

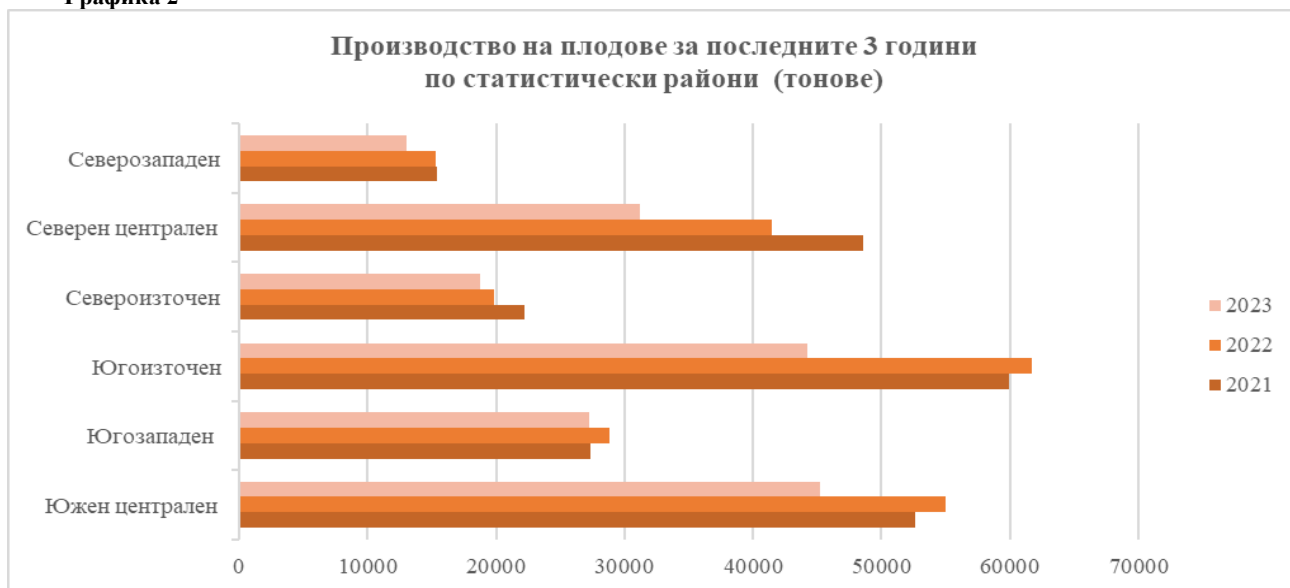
През 2023 година от произведените плодове с най-голям относителен дял са сливите и джанките, следвани от черешите и ябълките, съответно с 32%, 26% и 19%. Увеличение на производството спрямо предходната година се наблюдава при лешниците с 5% и при сливите и джанките – с 2%. Поради лошите климатични условия при останалите овощни видове производството е по-ниско, като най-голямо е намалението при прасковите и нектарините (-55%), следвани от кайсиите и зарзалите (-43%), бадемите (-35%), култивираните шипки (-30%) и ябълките (-25%).

Таблица 3. Производство на плодове – реколта 2023, по статистически зони и статистически райони (тонове)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череша	Вишни	Орехи	Малини	Култивирани шипки	Други овощни видове	ОБЩО
България	34 933	2 511	10 799	10 855	57 737	46 222	3 274	3 450	5 656	1 273	2 903	179 613
<i>Северна и Югоизточна България</i>	17 157	1 238	7 356	10 397	35 560	24 047	1 808	2 679	4 310	791	1 798	107 141
Северозападен	3 135	115	194	119	7 789	392	568	102	305	160	158	13 037
Северен централен	2 442	297	1 565	9 294	11 566	3 450	590	801	963	10	205	31 183
Североизточен	4 723	403	755	293	6 628	2 265	303	590	2 278	116	362	18 716
Югоизточен	6 857	423	4 842	691	9 577	17 940	347	1 186	764	505	1 073	44 205
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	17 776	1 273	3 443	458	22 177	22 175	1 466	771	1 346	482	1 105	72 472
Югозападен	6 024	536	1 755	93	6 077	11 216	322	139	569	209	307	27 247
Южен централен	11 752	737	1 688	365	16 100	10 959	1 144	632	777	273	798	45 225

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

Графика 2

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

Средният добив на сливите и джанките е по-висок с 3% спрямо предходната година. По-ниски средни добиви се наблюдават при останалите овощни видове, като най-голямо е намалението при прасковите и нектарините и при култивираните шипки – с по 24%, следвани от ябълките и от кайсиите и зарзалите – с по 21%. При крушите и малините средните добиви не се променят значително.

Таблица 4. Средни добиви – реколта 2023, по статистически зони и статистически райони (кг/ха)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череши	Вишни	Орехи	Малини	Култиви- рани шипки
България	9 807	5 365	7 282	4 936	6 238	4 791	3 505	459	3 598	1 496
<i>Северна и Югоизточна България</i>	11 522	5 527	7 460	5 006	5 785	4 621	3 822	466	3 824	1 579
Северозападен	8 881	5 227	6 690	4 760	5 346	3 322	6 843	277	3 081	3 200
Северен централен	8 690	5 034	7 114	5 013	6 152	4 915	3 296	461	3 452	417
Североизточен	13 650	5 303	6 623	4 014	5 294	4 390	2 913	318	4 090	1 115
Югоизточен	13 472	6 313	7 772	5 528	6 147	4 638	3 243	663	3 979	1 563
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	8 575	5 217	6 928	3 754	7 133	4 990	3 180	439	3 025	1 377
Югозападен	8 569	4 702	7 282	4 227	6 953	5 003	3 426	644	2 776	1 451
Южен централен	8 578	5 669	6 594	3 650	7 204	4 977	3 117	410	3 238	1 325

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

Таблица 5. Реализация на плодове – реколта 2023

Култура	За собствена консумация в стопанството	Продажби	За преработка	Други направле- ния
Ябълки	2.0%	68.3%	25.4%	4.3%
Праскови и нектарини	1.6%	75.4%	20.0%	3.0%
Кайсии и зарзали	1.4%	57.4%	20.5%	20.7%
Сливи и джанки	2.4%	50.6%	43.3%	3.7%
Череши	0.9%	53.4%	41.9%	3.8%
Вишни	0.8%	37.9%	60.9%	0.4%
Орехи	5.2%	56.0%	31.5%	7.3%
Малини	0.9%	24.1%	72.7%	2.3%

Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта 2023“

Реализирани са 97% от произведените плодове. Най-голям е делът на продукцията, предназначена за директни продажби, и в търговската мрежа – 56%, а количествата за преработка са 37%.

Общо върху 38% от засадените площи са внесени минерални торове, а върху 9% – органични. Минерални торове са внесени на 65% от площите с кайсии и зарзали, на 62% от площите с череши, на 60% от площите с праскови и нектарини и на 51% от площите с ябълки. Срещу болести са третирани около 46% от засадените площи с овощни, черупкови и ягодоплодни видове, а срещу неприятели – 39% от общата площ.

Методологични бележки

Цел и предназначение:

Целта на анкетата е да се установят реколтираните площи с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения, производството на плодове и средните добиви за реколта 2023, реализацията на произведената продукция, наторените площи и приложените агротехническите мероприятия за отглеждане на овощните видове.

Информацията от изследването се използва за изготвяне на анализи и програми в сектора. Тя се предоставя на Министерството на земеделието и храните (МЗХ), Националния статистически институт (НСИ), научни и браншови организации, Евростат, ФАО и др. и служи за вземане на управленски решения при провеждане на аграрната политика на национално и общностно равнище.

Нормативна уредба:

- Регламент (ЕО) № 543/2009 на Европейския парламент и на Съвета;
- Делегиран регламент (ЕС) 2015/1557 на Комисията;
- Закон за статистиката;
- Национална статистическа програма.

Обект на изследване: земеделските стопанства, които отглеждат овощни, черупкови и ягодоплодни видове.

Метод на изследването: наблюдението е извадково и е проведено онлайн (стопанствата могат да предоставят необходимата информация чрез попълване на анкетната карта по електронен път) или чрез интервю със земеделските стопани. Извадката е случайна и стратифицирана и е изготвена на база на данните от преброяването на земеделските стопанства през 2020 г. и са добавени нови стопанства, създадени след 2020 г. Приложен е праг, над който всички единици са наблюдавани изчерпателно.

Начин на провеждане: анкетата е реализирана от експерти и служители в областните дирекции „Земеделие“.

Географски обхват: изследването покрива територията на цялата страна. Данните на ниво статистически район са представени по местоположение на земеделските стопанства, а не по местоположение на овощните насаждения.

Референтен период: стопанската 2022/2023 година.

Въпросник: включва административна информация за идентификация на стопанството и въпроси за плододаващи и реколтирани площи с овощни видове, за производството на плодове от реколта 2023, за площи с млади, невстъпили в плододаване насаждения, реализация на произведените плодове, напоявани площи и торене. През референтния период към наблюдаваните култури са включени за изследване и култивирани шипки, които са предназначени за човешка консумация – мармалад и др.

Изследвани статистически показатели:

Реколтирана площ – площта, от която е прибирана продукция. Тя може да е равна или по-малка от засадената площ след изключване на всички непроизводствени площи (напр. млади насаждения, невстъпили в плододаване).

Производство – количество на прибраната продукция, вкл. загубите след прибиране на реколтата и бракувана продукция в стопанството. Включват се количествата, използвани директно в стопанството, и реализираните на пазара, изразени в тегловни единици на основния продукт.

Средни добиви – резултативна величина, изчислена въз основа на производството и реколтираните площи, т.е. прибраната продукция от единица реколтирана площ.

Конфиденциалност: за да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от показателите се публикуват в обобщени позиции или са заменени със знак „С“ (конфиденциални данни). Това са случаите, когато: има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория или когато едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Достъпност на статистическата информация: резултатите от провежданите от отдел “Агροстатистика” са публикувани на сайта на Министерството на земеделието и храните на адрес:

<http://www.mzh.government.bg/bg/statistika-i-analizi/izsledvane-rastenievadstvo/danni/>

Информацията се предоставя на Евростат и се публикува в статистическия годишник и статистическия справочник на НСИ.

Статистическите райони, цитирани в публикацията, са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS), съгласно Регламент (ЕС) № 31/2011.

Статистическите райони, които образуват ниво 2 (NUTS 2), са следните:

- Северозападен – Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен;
- Северен централен – Велико Търново, Габрово, Русе, Разград, Силистра;
- Североизточен – Варна, Добрич, Търговище, Шумен;
- Югоизточен – Бургас, Сливен, Ямбол, Стара Загора;
- Югозападен – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица), София;
- Южен централен – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково.

